

KULTTUURIPERINTÖ JA IDENTITEETTI (ET 4)

Kurssin tenttimisvaihtoehdon tavoitteet ovat samat kuin luokkaopetuksena suoritettuna kurssin. Lisätavoitteena on kuitenkin harjoitella itsenäistä opiskelua käytännössä. Luokkaopetuksessa korostuvan keskustelun osuuden korvaa laajennettu pohdinta- ja kirjoitusosuus. Kurssin itsenäisessä suorittamisessa opiskelija voi käyttää apuna mm. **erillisenä liitteenä olevan luettelon kirjoja sekä nettilinkkiä**. Myös omatoiminen tiedon etsintä eri lähteistä on suositeltavaa. Luettelossa mainitut kirjat löytyvät Oulun yliopiston kirjastosta.

VAADITTAVAT SUORITUKSET

Opiskelija kokoaa suorituksensa portfolioiksi, johon kuuluvat seuraavat osiot:

1. Alussa on sisällysluettelo portfolioissa olevista töistä. Jokaisen työn valinta portfolioon pitää perustella ja jokaista työtä pitää itse arvioida lyhyesti.
2. Seuraavista vaihtoehdoista valitaan viisi tekstiä portfolioon:
 - a) Määrittele seuraavat käsitteet omin sanoin mahdollisimman tarkasti, monipuolisesti ja käytännön esimerkkejä sisältäen: *identiteetti, kulttuuri, etnisyys, kulttuuriperintö, etnosentrisyys, rasismi*.
 - b) Määrittele omin sanoin mahdollisimman tarkasti ja monipuolisesti, mitä tarkoittaa *alakulttuuri*. Pohdi, miksi alakulttuureja on. Esittele jokin nykyisin Suomessa tai maailmalla vaikuttava alakulttuuri. Pohdi, miksi valitsemaasi ilmiötä voidaan kutsua kulttuuriksi ja nimenomaan alakulttuuriksi. Pohdi myös, millaista on valtaväestön ja kyseisen alakulttuurin vuorovaikutus ja suhtautuminen toisiinsa. Perustele näkemyksesi.
 - c) Suomen saamelaisilla on pitkä historia. Kerro saamelaisten kulttuurin ominaispiirteistä mahdollisimman monipuolisesti. Pohdi, onko saamelaisten kulttuuri muuttunut historian myötä ja jos on, niin miten ja miksi? Millainen on saamelaisten ja heidän kulttuurinsa asema Nyky-Suomessa? Perustele näkemyksesi.
 - d) Monikulttuurinen Suomi – mitä se tarkoittaa? Esittele tämän päivän Suomen kulttuurien ja etnisten ryhmien kirjoja mahdollisimman monipuolisesti. Pohdi millaisia haasteita monikulttuurisuus tuo mukanaan. Toisaalta, mitä ovat monikulttuurisuuden positiiviset seuraukset? Miten monikulttuurisuus tulee esille mediassa? Perustele näkemyksesi.
 - e) Rasismi- kerro tiivistetysti rasismin historiasta. Miksi rasismia voidaan pitää ihmisoikeusloukkauksena? Esittele lyhyesti jokin nykyajan rasismin muoto. Pohdi, miksi rasismia esiintyy. Pohdi myös, millainen on rasismin historia ja nykypäivä Suomessa. Miten rasismi tulee esille mediassa? Perustele näkemyksesi.
 - f) Seksuaalisuus osana identiteettiä. Pohdi, miten seksuaalisuus ja identiteetti liittyvät toisiinsa. Esittele tiivistetysti suomalaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä. Pohdi, miten niiden asema yhteiskunnassa on muuttunut historian myötä. Miksi muutosta on tapahtunut? Millaista on nykyisin valtaväestön ja seksuaalivähemmistöjen suhtautuminen toisiinsa? Onko siinä tapahtunut muutosta? Jos on, niin miksi ja millaista?
 - g) Uskonto – ateismi – identiteetti. Pohdi, miten uskonto ja ateismi liittyvät identiteettiin. Valitse jokin uskonto, jonka kannattajia löytyy Suomesta. Kerro mahdollisimman monipuolisesti heidän uskontoonsa liittyvästä kulttuurista. Pohdi, mitä positiivista annettavaa tämän uskonnon kannattajilla ja kyseiseen uskontoon kuulumattomilla on toisilleen. Perustele näkemyksesi.

KIRJALLISUUSLUETTELO, ET4 ITSENÄINEN SUORITUS, kirjaesimerkkejä

IDENTITEETTI

- Pertti Rautio, Mikko Saastamoinen (toim.): *Minuus ja identiteetti. Sosiaalipsykologinen ja sosiologinen näkökulma*. Tampere University Press 2006.
- Hall, Stuart. *Identiteetti*. Vastapaino 1999.
- Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas: *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen*. Helsinki 1994. (alkuteos: *The Social Construction of Reality* 1966.)

RASISMI

- Isaksson, Pekka & Jokisalo, Jouko: *Historian lisälehtiä: Suvaitsevaisuuden ongelma ja vähemmistöt kansallisessa historiassa*. Pystykorvakirja. Helsinki: Like: Suomen rauhanpuolustajat, 2005
- Isaksson, Pekka & Jokisalo, Jouko: *Kallonmittaajia ja skinejä: Rasismien aatehistoriaa*. Pystykorvakirja. Helsinki: Like: Suomen rauhanpuolustajat, 1998.
- Lepola, Outi & Villa, Susan (toim.): *Syrjintä Suomessa 2006*. Helsinki: Ihmisoikeusliitto, 2007.
- Rastas, Anna: *Rasismi lasten ja nuorten arjessa: Transnationaalit juuret ja monikulttuuristuva Suomi*. Väitöskirja, Tampereen yliopisto. Tampere: Tampere University Press, 2007.

SAAMELAISET

- Pennanen, Jukka & Näkkäläjärvi, Klemetti (päätoim.): *Siiddastallan: Siidoista kyliin: Luontosidonnainen saamelaiskulttuuri ja sen muuttuminen*. Inarin saamelaismuseon julkaisuja n:o 3. Oulu: Pohjoinen, 2000.
- Pentikäinen, Juha: *Saamelaiset: Pohjoisen kansan mytologia*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 596. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1995.
- Lehtola, Teuvo: *Saamelainen perintö*. Inari: Kustannus-Puntsi, 2001.
- Lehtola, Veli-Pekka: *Saamelaiset: Historia, yhteiskunta, taide*. Inari: Kustannus-Puntsi, 1997.

MONIKULTTUURISUUS

- Lehtonen, Mikko & Löytty, Olli (toim.): *Erilaisuus*. Tampere: Vastapaino, 2003.
- Oksi-Walter, Päivi & Roos, Jonna & Viertola-Cavallari, Ritva: *Monikulttuurinen perhe*. Helsinki: Arkki, 2009.
- Raulo, Marianna: *Ihmisiä vai ihmisiä: Vähemmistöoikeuksien filosofiaa*. Helsinki: Yliopistopaino, 1999.
- Saukkonen, Pasi: *Politiikka monikulttuurisessa yhteiskunnassa*. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit, 2007.
- Pitkänen Pirkko (toim.): *Näkökulmia monikulttuuriseen Suomeen*
- Lehtonen Mikko, Löytty Olli & Puuska Petri: *Suomi toisin sanoen*
→ eri kulttuurien kohtaaminen ja sen problematiikka Suomessa
- Pulma, Panu: *Suljetut ovet*.
→ pohjoismaiden romaneista

SEKSUAALISUUS, SEKSUAALIVÄHEMMISTÖT

- Mustola & Pakkanen (toim.): *Sateenkaari-Suomi*
→ suomalaisten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa Suomessa